

Maria Lidova

Carica, Djevica, Ecclesia

Ikona iz crkve Santa Maria in Trastevere u kontekstu ranobizantske umjetnosti

U crkvi Santa Maria in Trastevere nalazi se izvanredna ikona Djevice Marije. Načinjena je u tehnici enkaustike, koja je pored stilskih karakteristika, bila potvrda istraživačima da sliku datiraju u razdoblje između kasnog 6. i ranog 8. stoljeća. Djevica je prikazana kao kraljica, na što upućuje njena odjeća kakvu su nosile bizantske carice. Ovaj ikonografski prikaz, poznat kao *Maria Regina*, bio je široko prihvaćen na Zapadu, dok je istovremeno bio nepoznat u bizantskoj umjetnosti. Ta činjenica predstavlja polazište za razmatranje prikaza *Marie Regine* kao specifične zapadne inačice marijanske ikonografije. Autoričino istraživanje usmjereno je ka proučavanju ove ikone u kontekstu ranobizantske kulture, a u članku se bavi samo jednim od mnogobrojnih pitanja povezanih uz tu temu. Nastoje se analizirati ikonografske posebnosti spomenutog djela iz jednog novog ugla, čime dokazuje da sagledavanje isključivo rimskog konteksta nije dovoljno da bi se objasnilo njihovo porijeklo. Autorica smatra da je navedena ikona nastala pod utjecajem ključnih ideja, ali i zajedničkih za cijeli ranobizantski svijetu, koje su oblikovale percepciju slike Bogorodice na rimskim ikonama kao *Carice, Djevice i Ecclesiae*.